

Aan de Gemeenteraad van Amsterdam
P/a de directeur van de Dienst Ruimtelijke Ordening
Postbus 2758
1000 CT Amsterdam
cc. de wethouder Ruimtelijke Ordening de hr. M. van Poelgeest

Platform Gaasperdam Groen!/WOG
Postbus 23599
1100 KW Amsterdam Zuidoost
spin.meyerricard@consunet.nl
info@gaasperdamgroen.nl
Tel. 020 – 6969117/ 6982352

Betr. Zienswijze m.b.t. structuurvisie Amsterdam 2040.
ingediend door WOG, Platform Gaasperdam Groen, Ver. Vrienden van het Gaasperplaspark
Bijlagen: visie Platform, brochure Platform, Quick-Scan zuidzijde Gaasperplas, kaart HGS 2008

Amsterdam, 18 mei 2010

Geachte heer,

Hiermee maken de organisaties St. Wijkoverleg Gaasperdam (WOG), Platform Gaasperdam Groen (GG) en de Vereniging Vrienden van het Gaasperplaspark hun zienswijze kenbaar over de concept Structuurvisie Amsterdam 2040

Bij het WOG en Platform GG is een groot aantal bewoners- recreatie- en natuurorganisaties in Amsterdam Zuidoost aangesloten, samen met duizenden leden.

Ter kennisname voegen wij een programmakrant bij uit 2008 waarin een deel van deze organisaties is opgenomen, met korte omschrijving en locatie. Sindsdien zijn er nog verschillende bijgekomen! Bijlage 1

Wij hebben kennisgenomen van de voornemens en plannen op kortere en langere termijn in de genoemde visie.

Tegen een aantal van de visieplannen hebben wij bezwaren, die zullen wij hierna puntsgewijs toelichten. Deels aangevuld met eigen alternatieven of adviezen. Ook lichten wij toe waarom wij juist positief staan tegenover bepaalde andere voornemens.

De voor ons meest fundamentele punten vatten wij voorafgaand daaraan samen.

De door ons Platform ontwikkelde visie " *Samen voor een leefbaar en groen Gaasperdam, Visie van Platform Gaasperdam Groen op de woningbouwstudies van stadsdeel Amsterdam Zuidoost november 2008*", maakt, hoewel gericht aan het bestuur van stadsdeel Zuidoost, integraal deel uit van deze zienswijze. Wij zenden deze bijgaand mee. Bijlage 2

Wij attenderen u erop dat alle stukken op verzoek ook ter verwerking digitaal beschikbaar zijn.

Wij waarderen de inzet de afgelopen jaren van de portefeuillehouder R.O. en van DRO, de Dienst Ruimtelijke Ordening, om meer (groepen) bewoners, organisaties en andere belanghebbende groeperingen te betrekken bij het proces om een nieuwe Structuurvisie te ontwikkelen. Op vernieuwende manieren en gebruikmakend van nieuwe mogelijkheden en middelen. Ook wijzelf hebben ons ingezet om zowel de achterban van de bij de bij ons aangesloten organisaties als alle bewoners van Zuidoost te informeren over de ontwikkelingen en uitwerkingen in het kader van de Structuurvisie Zuidoost als daarna over de Structuurvisie Amsterdam 2040. Door middel van publicaties, onze website www.gaasperdamgroen.nl, informatieve en politieke bijeenkomsten en uiteenlopende buitenactiviteiten in de omgeving.

Toch moeten wij steeds weer constateren, zoals nog heel recent bij de jaarvergaderingen van enkele participanten, dat veel van de voornemens van de gemeente en de consequenties ervan voor de verdere toekomst, voor de meeste mensen niet te overzien blijken. Veel mensen hebben het gevoel dat er dingen gaan gebeuren waar zij als burger weinig van begrijpen en al helemaal niet hoe zij zich daartegen kunnen verzetten. Een zienswijze schrijven doe je niet zomaar, al hebben wij geprobeerd ook daarbij ondersteuning te bieden door een Handleiding samen te stellen. Wij hebben daarom bewondering voor al die mensen en organisaties die toch op de een of andere manier hun zienswijze kenbaar maken over de concept Structuurvisie.

Wij vertegenwoordigen daarom graag ook al die andere bewoners van Zuidoost en al die al of niet bij het WOG en Platform Gaasperdam Groen aangesloten organisaties voor wie een formele zienswijze toch een brug te ver bleek.

Onze hoofdaandachtspunten zijn:

- 🌍 De Structuurvisie Amsterdam 2040 kreeg als titel “Economisch sterk en duurzaam”. Ook wij vinden een duurzame stad – wat dat ook precies moge inhouden – belangrijk. Voor het voortbestaan en goede verdere ontwikkeling van de stad is het ook belangrijk “economisch sterk” te staan. Wij missen daarin echter het bijwoord sociaal, een stad hoort ook (economisch) sociaal te zijn. Ook het woord leefbaar, in alle betekenissen, missen we. Als ondertitel van deze Structuurvisie stellen wij daarom voor toe te voegen: “In een leefbare stad”. Blz. 7
- 🌍 Wij zijn het niet eens met de intentie in een aantal groene recreatiegebieden van Zuidoost woningbouw te ontwikkelen. Het gaat hier om de zuidzijde van de Gaasperplas en in een deel van het Centraal Park Gaasperdam. Enkele enquêtes en onderzoeken afgelopen jaren onder bewoners gaven aan dat tussen de 70 en 80% van de respondenten geen bebouwing van deze groene gebieden wilde.
- 🌍 Voor de zuidkant van de Gaasperplas worden twee opties genoemd. Wij steunen nadrukkelijk de optie “niet bebouwen”.
- 🌍 Wij steunen het voornemen het Volkstuinpark De Vijf Slagen, liggend in de Hoge Dijk en deel uitmakend van de HGS niet te bebouwen.
- 🌍 Wij zijn het niet eens met het voornemen een deel van de hooggelegen dreven in Gaasperdam te verlagen.
- 🌍 Wij vinden de bouwopgave van 5000 woningen voor Zuidoost te hoog, als daarmee een flink deel van deze veelgebruikte en kenmerkende groene gebieden in Gaasperdam verloren gaat of wordt aangetast. Uitgegaan moet worden van de concrete behoeften en mogelijkheden in Zuidoost. Zo zetten wij vraagtekens bij de behoefte aan woningen in het duurdere segment in Zuidoost (en de verkoopmogelijkheden!). Ook stadsdeel Zuidoost stelt in de woningbouwplannen en het bijbehorend onderzoek in 2009 het aantal van 5000 te hoog te vinden. Tegen een aantal andere locatievoorstellen hebben wij geen of hoogstens beperkte bezwaren.
- 🌍 Bebouwing naast een overkluisde Gaasperdammerweg vinden wij *in principe* een positieve ontwikkeling, mits de nabije bewoners bij de invulling ervan worden betrokken en alle mogelijke vormen van overlast zoveel mogelijk worden beperkt.
- 🌍 Met betrekking tot de plannen voor verlaging en gedeeltelijke bebouwing van de Gooiseweg hebben wij zowel een aantal bezwaren, als een aantal waarderende opmerkingen. De mogelijkheden en kansen dienen serieus te worden onderzocht, maar de plannen zullen ook op veel bezwaren van omwonenden stuiten. Zij zullen nadrukkelijk bij de verdere planvorming moeten worden betrokken.
- 🌍 Wij vinden de voorgenomen bouw van stadsdeel Zuidoost van een groot aantal grondgebonden woningen in de genoemde groene gebieden geen goede keuze. Middelhoogbouw, waar dat aansluit op bestaande buurten, biedt aantrekkelijke

nieuwe kansen op het gebied van duurzaam en architectonisch fraai bouwen, gebruik van groene balkons, daktuinen en –speelplekken, gelijkvloerse woningen met zorgondersteuning ontwikkelen voor ouderen enz.

- Ons Platform stelt in de aan stadsdeel Zuidoost aangeboden visie, bijgaand, een aantal alternatieve bouwlocaties voor en beveelt aan ook deze te onderzoeken wat betreft geschiktheid. Stadsdeel Zuidoost heeft dit tot dusver nagelaten. Mogelijk zijn er nog meer van dergelijke locaties waarnaar onderzoek mogelijk is om zo te voorkomen dat gekozen wordt voor de gemakkelijkste weg: kostbaar groen bebouwen.
- Parkenwig en verbindingen. De toevoeging van het Centraal Park Gaasperdam aan de HGS, om daarmee een zogenoemde “parkenwig” te vormen steunen wij in principe. Het gaat echter te ver dit als “een verbetering” te beschouwen, omdat er al goede groene en langzaam verkeerverbindingen bestaan. Wij ervaren dit als verhullend taalgebruik, om de woningbouw in deze parken goed te praten.
- HGS, groentypen van parken. Wij zijn akkoord met de definitie van het doel van de HGS en de genoemde functies ervan. De voorgenomen aantasting van de HGS aan de zuidzijde van de Gaasperplas wijzen wij nadrukkelijk af. Een bijlage met een overzicht van de HGS gebieden in bestemmingsplannen van stadsdelen uit 2008 maakt zichtbaar dat bijna de helft van het park aan de zuidzijde van de Gaasperplas nu zou worden onttrokken aan de HGS ten gunste van woningbouw. Wij wijzen er op dat ook dan dit gebiedsdeel nog steeds ligt buiten het door de provincie vastgestelde Buiten Bestaand Bebouwd Gebied (de voormalige rode contour). Dat betekent dat in ieder geval een ontheffingsprocedure nodig zal zijn waarin de dringende noodzaak tot bouw juist daar wordt aangetoond. Dat voor alle in de Structuurvisie voorgestelde plannen Bestemmingsplanwijzigingen nodig zullen zijn ligt voor de hand. Bijlage 3
- De typologieën indeling voor onder meer parken vinden wij voor de in de HGS opgenomen parken in Zuidoost te globaal; te veel wordt daarmee alles over één kam geschoren. Ook biedt de betiteling “stadspark” voor heel uiteenlopende parken kansen voor ongewenste ontwikkelingen.
- Wij vinden dat het Groene Hart zoveel mogelijk open moet blijven. Dit kan alleen door nieuwe bebouwing zoveel mogelijk binnen de bestaande stad te laten plaatsvinden. Afgezien ervan dat wij vraagtekens hebben of de aangegeven bouwopgave in 2020 en in de decennia erna nog nodig zal zijn, moet de stedelijke bevolking, en zeker die van Zuidoost, het Groene Hart beter leren kennen. Je bent zuiniger op iets wat je kent en waardeert! Wij geven een aantal suggesties hiervoor, zoals betere bewegwijzering en meer informatie, contacten met scholen en verenigingen en het inrichten van een Groene Hart Infocentrum in Gaasperdam.
- Hoofdstuk 4, Verweving metropolitane landschap en stad, bevat een uitgebreide visie op het landschap rond de stad, de scheggen, fietsverbindingen e.d. Een deel van dit hoofdstuk is echter in onze visie bijna onleesbaar slecht geschreven. Dit kan leiden tot misverstanden en verkeerde conclusies. Wij adviseren dringend dit deel opnieuw te redigeren. (Wij komen in de tekst hierop niet meer terug).
- Behoud van de Groene Scheggen (en stadsranden) is essentieel. Het beter benutten van de koppen van de scheggen mag echter geen eufemisme zijn voor meer bouwactiviteiten daar. Het tegengaan van verrommeling steunen wij als dit bijvoorbeeld de ongebreidelde uitbreiding met bedrijventerreinen betreft. Zowel in de stad als aan de stadsranden bepleiten wij wel het behoud van ruige, oningerichte stukjes grond, waarop natuur én kinderen hun gang kunnen gaan. Ieder kind heeft recht op te groeien nabij een “landje” en zo al spelend de omgeving en de natuur te ontdekken.
- Evenementen in parken zijn mogelijk en waardevol, zolang deze worden georganiseerd met respect voor de mogelijkheden, het karakter en grootte van het

park. In de Structuurvisie treffen we echter te vaak onduidelijke verwijzingen aan naar de kansen ergens evenementen te organiseren of een “metropolitane plek” of “recreatief programma” in te richten. Zonder nadere toelichting. Niet alles kan altijd overall!

- Zowel de kaarten in deze Structuurvisie als in de uitwerkingen van het Stadsdeel Zuidoost zijn deels heel onduidelijk en verschillen van elkaar. Dit geldt overigens ook voor de (digitale) kaarten van de provincie Noord-Holland, terwijl het kaartmateriaal daarmee overeen hoort te komen. Verwacht wordt dat dit deze zomer zal worden bijgesteld.

Hierna lichten wij deze hoofdaandachtspunten nader toe, voor zover nodig. Daarna maken wij nog een aantal opmerkingen op andere voor ons relevante zaken in de Visie.

Wij hopen dat onze uitgebreide zienswijze voldoende duidelijk is. Vanzelfsprekend zijn we zo nodig graag bereid voor nadere toelichting of aanvullende informatie te zorgen. Ook wij moesten noodgedwongen onderdelen onbesproken laten!

Met vriendelijke groet,

Namens de Kerngroep van Platform Gaasperdam Groen

Rosita Artist

Dirck van Gent

Gerda Menkveld

Winnie Meyer Ricard, tevens bestuur WOG

Fred Vogelzang, tevens bestuur Vereniging Vrienden van het Gaasperplaspark

De Gaasperplas

Blz. 12 Specifieke keuzes

De Structuurvisie, leitmotiv, ambitie en visie, leidt tot vele ruimtelijke ingrepen in de gehele stad. In een aantal gevallen moeten er keuzes worden gemaakt tussen verschillende scenario's. Zo is er de keuze tussen **wel of geen bebouwing aan de zuidrand van de Gaasperplas**.

- **Wij adviseren dringend te kiezen om de zuidkant van de Gaasperplas, dus het zuidelijk deel van het Recreatiegebied Gaasperplas, in welke vorm en breedte dan ook, niet te bebouwen en lichten dat hierna toe.**

Op blz. 11 wordt gekozen voor het gebruik van de bestaande stad te intensiveren door daar onder meer 70.000 (benodigde) extra woningen te bouwen.

- Wij zijn hier in principe voor, om daarmee de open groene ruimte buiten de stad te behouden. Het bebouwen van grote groene gebieden *binnen* de stad, de parken en groene stadsranden, beschouwen wij echter niet als “bouwen binnen de bestaande stad”, “inbreien” en “verdichten”. De stedelijke Structuurvisie volgt hier in onze opinie te eenvoudig de door stadsdeel Zuidoost in 2009 vastgestelde uitwerkingen, waarin voor een deel van de bouwopgave gekozen werd voor de gemakkelijkste weg: bouwen in open groene parken en stadsrandgebieden. **Bouwen aan de zuidkant van de Gaasperplas, zelfs als dit niet direct aan de oever gebeurt, tast de Gaasperplas, de gebruiksmogelijkheden en beleving ervan en de aanwezige natuur onherroepelijk en onherstelbaar aan.**

Toelichting Zie ook blz. 93, kaart en bijschrift blz. 97, blz. 297

In “**Amsterdam, groene wereldstad. Visie 2009**” waarin wethouder Groen en Openbare Ruimte mw. M. Vos haar bijdrage levert voor deze Structuurvisie wordt niet voor niets het volgende geadviseerd.

“In het programma Groen en Blauw van stadsdeel Zuidoost wordt voorgesteld om de Gaasperplas te ontwikkelen tot stadspas, onder andere door restylen van het oude Floriadeterrein (Gaasperpark) en het toevoegen van bebouwingsranden. Uit het al eerder genoemde recreatieonderzoek van DRO blijkt dat het huidige Gaasperpark goed wordt bezocht en dat de bezoekers tevreden zijn met het recreatieve aanbod. De aanpak van het Gaasperpark zal dus met de nodige voorzichtigheid moeten gebeuren en met een goed oog voor de bestaande kwaliteiten, zoals de volledige omhulling door bos en de goede waterkwaliteit.” (Blz. 27/28).

Naast het vermelde recreatieonderzoek van DRO onderzoekt de beheerder van het gebied, Groengebied Amstelland, jaarlijks alle beheerde terreinen. Telkens blijkt de Gaasperplas met omringend park het meest intensief bezochte gebied te zijn, in alle jaargetijden. Door de ligging nabij de wijken Gaasperdam en de Bijlmer, vlak bij een metrostation en de goede fietsverbindingen zijn plas en park met de vele recreatiemogelijkheden aantrekkelijk voor zowel bewoners van stadsdeel Zuidoost als bezoekers uit de stad en de hele regio.

Bij de planning in 1976 van de wijk Gaasperdam voorzag de toenmalige wethouder de Cloe al dat een zo dichtbebouwde woonbuurt als Gaasperdam zou worden, grote behoefte zou hebben aan een gebied nabij waar jong en oud zich op velerlei wijze zou kunnen ontspannen. De Gaasperplas heeft zich inderdaad ontwikkeld tot een veelzijdig natuur- en recreatiegebied, waar mensen op uiteenlopende manieren recreëren en waar zich bovendien een bijzondere flora en fauna kon ontwikkelen. De Gaasperplas, de “parel van Zuidoost”, biedt een groene oase waar men kan ontsnappen aan en bijkomen van het ook verstedelijkende Zuidoost.

Zo ’n gebied aantasten en bebouwen? Dat moet je niet eens willen!

BEKNOPTE GESCHIEDENIS

De Gaasperplas is ontstaan door zandwinning voor de aanleg van de Bijlmermeer en de Gaasperdammerweg. In de loop der tijd ontstond rondom een ruig natuurgebied, met o.a. wilgen- en rietgroei. De noordzijde werd ingericht voor de Floriade 1982 met onder andere verschillende landschappen en bijzondere plantensoorten. In de loop der jaren erna bleek het intensieve onderhoud voor stad, later stadsdeel en beheerder Groengebied Amstelland financieel niet meer op te brengen, zodat het uiterlijk moest worden versimpeld. Toch is dit Gaasperplaspark altijd bijzonder gebleven, met o.a. een azaleavallei en bijenschans, en het wordt als wandel- en fietsplek nog steeds bijzonder gewaardeerd. Juist ook veel oudere mensen uit de omgeving komen hier graag, doordat de wegen ook toegankelijk zijn voor scootmobielen e.d. De oost- en zuidkant van de plas ontwikkelden zich een tijdlang natuurlijk, waardoor interessante ruige plantengroei ontstond. Hoewel dit later door beheersingrepen voor een deel weer veranderde, waardoor o.a. strandjes met zwemplekken en een dagkampeerterrein ontstonden, is dit deel zowel voor de recreatie belangrijk, als ecologisch heel belangrijk. (biodiversiteit). Zo ontstond aan de zuidkant een plasje, dat vergelijkbaar is met de sfeer en rust van een Brabants vennetje.

NATUUR

De gehele Gaasperplas en omgeving met zijn afwisselende natuur is waardevol vanwege de belangrijke rol voor de biodiversiteit in het gebied en als ecologisch verbindingspunt via verbindingen voor de stad als geheel,

De hele plas en omringend parkgebied maakt deel uit van de huidige HGS.

Langs de oostzijde loopt een EHS verbinding, de Groene Natuurboog, van IJmeer via Zuidoost naar de Ronde Hoep. De Gaasperplas en omgeving wordt beschouwd als

waardevol natuur- en plassengebied, aansluitend bij de EHS. Ook maakt de plas deel uit van de Rijksbufferzone en als uitloper van het Groene Hart. De Gaasperplas is daarmee verbonden met zowel de groene stadsrandgebieden, als de Diemerscheg en indirect ook met de Amstelscheg.

In het gebied groeien vele bijzondere planten, waaronder Rode Lijstsoorten, paddenstoelen, bomen en struiken. Het is een belangrijk broed- en rustgebied voor vele soorten vogels, voor vleermuizen en andere zoogdieren, maar bijvoorbeeld ook voor amfibieën en insecten.

Veel bewoners waarderen het park juist vanwege de afwisselende natuur, de kans om allerlei natuur dicht bij huis te ontdekken en te beleven. Het is zo dicht bij de woonomgeving en scholen daarmee ook heel waardevol voor natuur- en milieueducatie.

Als bijlage voegen wij een in opdracht van een onzer participanten in mei 2009 gemaakte "quick-scan" bij, waarin vooral is gekeken naar de aanwezige vleermuissoorten. Bijlage 4. Inventarisaties van planten, andere diersoorten zijn deels aanwezig, deels in voorbereiding. Opmerkelijk is nog het zogenoemde "**Oranjebos**", nabij het genoemde ven, aangelegd als geschenk ter gelegenheid van het 25-jarig huwelijk van Koningin Beatrix en Prins Claus. Vele mensen gaven geld voor een boom in dit bos, dat nu dus mogelijk wordt bedreigd door woningbouw.

Hoewel aan de noordzijde de bebouwing van Nellestein ligt, is de plas toch voor een groot deel omringd door bomen en struiken, waardoor een besloten en rustgevende indruk ontstaat. Steeds weer blijkt dat bezoekers juist deze indruk in een groene oase te zijn, "ver weg" van de drukke stad, bijzonder waarderen.

Groengebied Amstelland en stadsdeel Zuidoost, uiteindelijk op merkwaardige wijze gesanctioneerd door de Provincie, meenden echter enkele jaren geleden regelgeving voor o.a. de HGS te mogen negeren door een bouwvergunning af te geven voor een groot "kinderspeelparadijs" aan de zuidoever. Waar de bouw van deze door kleur en formaat nadrukkelijk aanwezige fabriekshal toe leidt is nu vanuit alle richtingen van de plas te zien. Bezoekers van deze instelling blijken ook niet, zoals gehoopt, aansluitend een wandeling in het gebied te maken, Ze komen en vertrekken vooral per auto en veroorzaken daarmee extra luchtvervuiling voor de omgeving en gevaar op de weg voor de aangrenzende woonbuurt.

- Ook bouw op enige afstand van de oever ten zuiden van de Gaasperplas, waarschijnlijk vanaf het daar lopende fietspad, tast de gehele natuurlijke samenhang van het gebied aan. Klakkeloos van Zuidoost overgenomen voorstellen om "verbindingen te verbeteren" (blz. 93) zijn daarom belachelijk: de (ecologische) verbindingen zijn op dit moment redelijk tot goed, kunnen op een aantal plaatsen worden versterkt, maar dan moeten ze niet eerst door bouwactiviteiten worden aangetast! Voorstellen van enkele fracties in Zuidoost om de "bouw te beperken tot onder de boomgrens" reduceren de natuur in het park tot een groene schaamlap.
- Bouw van woningen, waardoor het areaal groen wordt versmald en de verlaging daarvoor van de Valburgdreef (blz. 93) hebben op vele manieren invloed op de natuur aan de zuidkant. Meer mensen (en honden!) maken gebruik van een kleiner park en zorgen daardoor voor meer druk op het park. Verlaging van de dreef noodzaakt om een nieuwe autoweg aan te leggen, dicht bij de plas. Dit leidt tot luchtvervuiling, voor zowel de bewoners van de buurten er achter, als de plas. Ook zal er meer sprake zijn van geluidshinder. Ook het micro-klimaat kan veranderen.
- Volgens de voornemens en kaarten zal in het versmalde oeverdeel van de Gaasperplas óók nog een nieuw wandel-/fietspad moeten worden aangelegd. Het resterende groene oeverdeel degenerereert dan tot niet meer dan een "pad met een groene berm".
- Het Oranjebos en onder meer het vennetje zullen verdwijnen. Natuurcompensatie elders is in dit geval natuurlijk zeker geen optie. ("We brengen jullie cadeau wel naar

de burenl"). Ook het huidige ruiterspad loopt door dit parkdeel en zal dus moeten worden vervangen,

- Er zal zeker enige invloed zijn op de EHS, die aan de oostzijde slechts een smalle verbinding kent. (herijking?)
- Op 27 mei 2010 zal naar verwachting Provinciale Staten van Noord-Holland de nieuwe Structuurvisie van Noord-Holland aannemen. Daarin is onder vastgelegd dat de bestaande omschrijvingen van "bouwen binnen" en "buiten de rode contouren" verdwijnen. Dit wordt vervangen door de termen "**Bouwen Binnen Bestaand Bebouwd Gebied**" of "**Buiten Bestaand Bebouwd Gebied**". Tot dusver was de gehele Gaasperplas en omringend gebied aangewezen als buiten de rode contour liggend. Hoewel Amsterdam verzocht dit te wijzigen in Binnen BBG, is dit **niet** gehonoreerd. Dat betekent dat, mocht er uiteindelijk worden gekozen voor bouwen aan de zuidkant van de Gaasperplas, er daarvoor eerst **onthefing moet worden aangevraagd**. Aangevoond moet dan worden dat er elders geen bouw mogelijkheden zijn en dat er mede daardoor **dringende noodzaak** is daar te gaan bouwen. Gezien de andere vrijwariende maatregelen lijkt ons dit een nagenoeg kansloze zaak te worden.

RECREATIE

Het park aan de zuidzijde van de Gaasperplas is bijzonder belangrijk als nabije recreatiemogelijkheid voor de vele Zuidoostbewoners met een lager dan gemiddeld inkomen. Het reduceren van het park met de helft zal de recreatiemogelijkheden sterk verminderen en de druk op het resterende deel vergroten.

Het park wordt ook druk gebruikt om te fietsen en te wandelen. "Een ommetje" rond de plas, maar ook als deel van een lange fietstocht vanuit bijvoorbeeld de stad naar het buitengebied van Gein en Vecht. Daarnaast is het gebied bijzonder populair onder joggers, wandelorganisaties (voor ouderen) en paardrijders. 's Zomers wordt er druk gezond en gezwommen aan het strandje aan de zuidkant. De bouw van het commerciële kinderparadijs heeft hiervan echter een flink deel ingenomen. Op verschillende (grasveld)stranden wordt al vanaf het voorjaar geregeld gebarbecued en gepicknickt door vaak grote groepen bewoners, maar ook mensen van verder weg. Jongeren treffen er elkaar en maken 's zomers o.a. samen muziek. Aan de westzijde liggen meerdere watersportorganisaties, grotendeels met eigen terrein en gebouwtjes. Meer naar het zuidoosten zijn nog een surfvereniging en een duikclub actief.

Ook deze watersportclubs vertegenwoordigen wij.

- Zij zijn alle bang voor het verlies van sfeer en ruimte, maar vooral de zeilclub voorziet dat eventuele middelhoogbouw en hoogbouw grote invloed zal hebben op de wind op de plas en daarmee op de zeilmogelijkheden.
- (Laagbouw hier, "grondgebonden woningbouw", zoals het stadsdeel voorstelt, wijzen wij echter af. Dat levert in verhouding zo weinig woningen op, dat het dan helemaal te betreuren is daarvoor een park voor de helft op te offeren)..
- Opvallend is het ontbreken van de beheerder van het gebied, Groengebied Amstelland, in de gehele tekst. Onduidelijk is of hen om advies is gevraagd. Ook zij zullen een visie hebben op de aantasting van dit, hun gebied. Op de uitwerkingsplannen van het stadsdeel reageerden zij in 2009 in hun zienswijze kritisch tot negatief. Anderzijds zijn zij, zoals ons bekend is, voorstander van een aantal ontwikkelingen bij de Gaasperplas, waar wij onze vraagtekens bij zetten. Zoals bijvoorbeeld de organisatie van te veel en te vaak (groot)schalige evenementen.
- Een extra strandje aan de zuidkant, bijvoorbeeld nabij de locatie van het voormalige zomerrestaurant, vinden wij geen probleem. Mits in overleg met bewoners en organisaties.

- Een nieuwe horecavoorziening aan de zuidwestkant is ook welkom, mits kleinschalig en aansluitend bij de omgeving. De plannen voor een groot horeca- en zalencentrum, mogelijk zelfs hotel, leggen echter nog meer druk op de omgeving. Zeker als er ook nog woningbouw bijkomt, de dreef wordt verlaagd enz.
- Betere bewegwijzering van fiets- en wandelpaden, met ook het vermelden van routes naar onder meer de groene buitengebieden en aansluiting op het Hoofdnet Fiets steunen wij. Ook zou de beheerder, Groengebied Amstelland, meer kunnen doen aan voorlichting en educatie door het plaatsen van bijvoorbeeld informatieborden en het uitzetten van natuurpaden. Speciale aandacht voor routes voor ouderen en bijvoorbeeld visueel gehandicapten maakt het park voor nog meer mensen aantrekkelijk en toegankelijk.
- Op blz. 93 wordt gesteld dat de mogelijkheden **ten zuiden** van de Gaasperplas (...) *voor recreatief gebruik worden vergroot, zo komt er nabij metrostation Gaasperplas een extra stadsstrand*. Dit is een **onjuiste** verwijzing. Metrostation Gaasperplas ligt namelijk **te noorden** van de Gaasperplas, Afgezien daarvan is ook hier weer de vraag of er behoefte is aan een stadsstrand, en in welk formaat. De aan de oevers liggende grasvelden aan de noordkant van de Gaasperplas worden nu al intensief gebruikt om te zonnen, te spelen enz. Overleg met beheerder en bewoners(organisaties) is in ieder geval nodig.
- Dat (onder meer) hiermee de parkenwig en de Gaasperplas in het bijzonder, een *“recreatieve groene plek van metropolitane betekenis”* worden komt ook hier weer over als óf arrogant óf onbekendheid met het gebied. De Gaasperplas is al een plek die rondom veel biedt voor allerlei vormen van recreatie. Enige aanvullende activiteiten en voorzieningen zijn mogelijk, maar niet onbeperkt. Ook kan de bekendheid ervan nog worden verbeterd. De indruk wordt gewekt dat al deze “verbeteringen” vooral zijn bedoeld om te verhullen dat een flink deel van het park zal worden aangetast door woningbouw.

VERLAGING VALBURGDREEF

De vooral voor de woningbouw noodzakelijke verlaging van de dreef, die nu een natuurlijke scheiding vormt tussen de buurten Gein en het Gaasperplaspark, brengt in onze visie vrijwel uitsluitend nadelen mee, Het is om verschillende redenen een gevaarlijke en onverantwoorde beslissing!

- Het Gaasperplaspark gaat nu geleidelijk en vanzelf over in de nu dichtbegroeide dreef. Daarmee vormt de dreef ook een barrière tegen luchtvervuiling en geluidsoverlast voor de er achter liggende buurten. Aan de binnenzijde kunnen kinderen veilig spelen en spannende avonturen beleven op “de berg”.
- De dreef zou ook moeten worden verlaagd “tot fraaie parkways” om “het contact met de Gaasperplas te herstellen”. Blz. 93. De meeste bewoners ervaren de dreef bepaald niet als een barrière, maar juist nu als fraai en hebben geen behoefte aan zo’n soort contact. Opvallend is trouwens dat bij de Gaasperdammerweg, die deels wordt overkapt, noodgedwongen een aantal fietsroutes bovenlangs moet worden gelegd. Kennelijk is dat dan geen barrière?!
- De verlaagde dreef en de erop, bij te bouwen nieuwe woningen maken de aanleg van een nieuwe verbindingsweg met de woonbuurten en de voorzieningen op het strandje noodzakelijk. In verband met de benodigde minimale breedte voor hulpdiensten (brandweer, politie, ambulances) en de nog steeds actuele eis dat de weg ook vanuit het pompstation Driemond van Waternet bereikbaar moet zijn, kan dit geen smal buurtweggetje zijn. Dit betekent dat het gevaar van de huidige weg, dat met de komst van de speelvoorziening al was toegenomen, voor deze kinderrijke buurten extra wordt vergroot.

- De Europees vastgestelde normen voor maximale toegestane hoeveelheden uitstoot van vervuilende stoffen (PM10 en NO₂) worden binnen afzienbare tijd waarschijnlijk verscherpt. In tegenstelling tot de Gaasperdammerweg wordt bij de verlaagde dreven niet voorzien in afvoer van vervuilde lucht. Het nu voor bewoners behoorlijk gezonde leefklimaat nabij de parken in Gaasperdam wordt hiermee opzettelijk aangetast.

Centraal Park Gaasperdam (CPG)

Zie blz. 93, 295, 297

TYPE PARK EN VOORZIENINGEN

Het Centraal Park Gaasperdam ligt inderdaad ongeveer in het midden van de wijk en verenigt een groot aantal functies. Het park en de functies lijken deels “toevallig” te zijn ontstaan, omdat de ruimte er was, omdat er een aantal gebouwtjes was die nog konden worden gebruikt, omdat het een plek is, waar dingen “mogen en kunnen” die elders niet gemakkelijk kunnen. Eigenlijk een beetje rafelrand van de stad, hoewel dit geen stadsrand is. Naast mooie en afwisselende parkdelen, met grasvelden en statige bomen, zijn er voorzieningen voor alle leeftijdsgroepen. Kinderboerderij ‘t Brinkie, met verschillende extra weiljes, een fraaie nutstuin, een groot schooltuinencomplex, een Scoutinghok, een openbaar sport- en spelcomplex vooral voor de oudere jeugd, met onder andere een skatebaan, verschillende trapveldjes, tafeltennistafels enz.

DE RIETHOEK

Daarnaast is er het natuurgebied De Riethoek, dat wordt beheerd door de vrijwilligers van natuurvereniging De Ruige Hof. Een bijna verborgen gebiedje vol onverwachte verrassingen. Dichte bosschages op heuvelachtig terrein, moerassige delen, in voorjaar en zomer vol orchideeën, verstilde met riet omzoomde plasjes. Het terrein ontstond voor een deel op een begroeide stortplaats met bouwafval. De kalkhoudende ondergrond zorgt daardoor voor een soms heel bijzondere vegetatie. Die men elders in dit veengebied niet zal aantreffen. Het ouder wordende Gaasperplaspark is een bijzonder interessant gebied voor paddenstoelen geworden, maar de Riethoek doet er zeker niet voor onder. Niet voor niets krijgt dit gebied in de Hoofdgroenstructuur de status van Natuurpark. Of dit ook instandhouding van het terrein garandeert is onduidelijk.

Een deel van het park is bestemd voor woningbouw.

- De kaarten en daarmee de locaties waar woningbouw is gepland in de Structuurvisie en in de uitwerkingen van stadsdeel Zuidoost¹ zijn onduidelijk en verschillend en daarmee verwarrend.
- Door de woningbouw moet een aantal voorzieningen worden verplaatst. Bij motie heeft de stadsdeelraad Zuidoost in juni 2009 bepaald dat de Kinderboerderij op de huidige locatie mag blijven. Of dit ook geldt voor een aantal van de benodigde dierenweiljes en de genoemde andere voorzieningen is niet duidelijk. Ook wordt niet aangegeven waarheen de voorzieningen worden verplaatst. Wordt hierbij gerekend op de mogelijkheden die de overkluisde Gaasperdammerweg zal bieden, dan zal dit pas na ± 2020 mogelijk zijn. Vooral de verplaatsing en herinrichting van tuinen zal een proces van jaren zijn. Voor oudere gebruikers van de Nutstuintjes zal dit vooruitzicht een onneembare barrière betekenen voor voortzetting van hun hobby.
- Ook het natuurgebied de Riethoek zal waarschijnlijk voor een deel worden bebouwd. Of er komt bebouwing direct aangrenzend. Daarmee gaat de bijzondere kwaliteit ervan onherroepelijk verloren. Wordt inderdaad het noordelijk deel bebouwd, dan is dat precies het meest waardevolle deel van het gebied. Voor meer informatie over de kwaliteiten en de er voorkomende flora en fauna verwijzen wij naar de vereniging De

---

¹ De toekomst van Zuidoost Samenvatting uitwerkingen structuurvisie Zuidoost 2020 December 2009

Ruige Hof, die het gebied als vrijwilligers beheert. Tijdens de bouwfase zal voor bouwlocaties en bouwinfra extra ruimte nodig zijn. Na de bouw wordt het resterende gebiedsdeel negatief beïnvloed door de nabijgelegen woningen, wat betreft grondwaterstand, micro-klimaat, ongewenste verspreiding van gekweekte zaden uit tuinen, extra druk op het gebied door meer bezoek door naburige bewoners: meer afval, hondenuitlaters, spelende kinderen enz.

VERLAGING LANGBROEKDREEF Blz. 93

Voor de voorgestelde verlaging van de Langbroekdreef geldt hetzelfde als voor de Valburgdreef, Zie ook daar. Meer onveiligheid, meer luchtverontreiniging, meer negatieve uitstraling naar het omringende groen,

- De fictie wordt ook hier verwoord dat de Langbroekdreef en Valburgdreef door de verlaging en bebouwing worden getransformeerd tot 'fraaie parkways', waarbij door de verlaging het contact met de Gaasperplas wordt 'hersteld'. Er is geen "herstel" nodig, zeker niet omdat uit alle onderzoeken steeds blijkt dat alle bezoekers juist de groene beslotenheid van de Gaasperplas waarderen. Ook is er via de bestaande, groen omzoomde, fietspaden door zowel Gaasperplaspark, als CPG al een prima langzaam verkeerverbinding waar druk gebruik van wordt gemaakt.

PARKENWIG Blz. 93, blz. 295, blz. 297

"De centrale parkenwig, de doorlopende groenstructuur die centraal vanaf het Bijlmerpark via het centraal Park Gaasperdam (CPG) naar de Gaasperplas en het Gaasperpark door Zuidoost loopt, wordt verbeterd."

- De verbinding via het Centraal Park Gaasperdam van Gaasperplaspark en Bijlmerpark door opname in de HGS is positief. Wij hebben bij de behandeling van de vorige Structuurvisie zelf voorgesteld het CPG daarin op te nemen. Er was echter al een goede groene verbinding, die via een goede fiets (wandel)verbinding ook goed was te doorcrossen. Precies zoals wordt voorgesteld: van de buurten Gein in Gaasperdam tot aan de Amsterdamse Poort. Het Bijlmerpark, waar de verbinding heen leidt, zal nog een flink aantal jaren een park in ontwikkeling zijn. De genoemde "verbetering" wordt direct gekoppeld aan de woningbouw aan de zuidkant van de Gaasperplas, in een deel van het CPG en in het Bijlmerpark. Kennelijk is het: hoe meer woningbouw, hoe meer verbetering (en kwaliteit)! **Dit soort onjuistheden en verhullend taalgebruik wijzen we af.**

GAASPERDAM/HOLENDRECHT

In verband met de herstructureringsopgave zal binnen twee jaar voor dit gebied een uitgebreide verkenning verschijnen.

- St. Wijkoverleg Gaasperdam, het WOG, gaat er van uit dat zij, evenals andere relevante belangengroepen bij dit proces zullen worden betrokken.

GAASPERDAMMERWEGZONE EN GAASPERDAMMERWEG Blz. 93, 192, 269 e.d.

- Bebouwing naast een overkluisde Gaasperdammerweg vinden wij in principe een positieve ontwikkeling, mits de nabije bewoners bij de invulling ervan worden betrokken en alle mogelijke vormen van overlast zoveel mogelijk worden beperkt.** Zowel tijdens de bouw en inrichting, als erna. In de recent door het WOG en Platform Gaasperdam tegen aanleg A6-A9 bij Rijkswaterstaat ingediende zienswijze op het Ontwerp Tracébesluit Schiphol-Amsterdam-Almere gaven wij aan dat veel in de plannen nog moet worden onderzocht, c.q. duidelijker moet worden. Over de inpassing van vooral de noordzuid gerichte langzaamverkeerroutes, de fietsroutes, zijn nog veel twijfels. Vooral ouderen zien op tegen de klim voor hun vaste tochtje naar bijvoorbeeld de Gaasperplas. Daarbij is dan minder van belang dat

ze “fraai zijn ingepast”. Wij en anderen hebben suggesties gedaan voor alternatieven en voorgesteld t.z.t. hiervoor mee te denken in een overleg. Onduidelijk is wat het “*regionaal voorzieningencentrum*”. dat nabij het metrostation Gaasperplas moet komen, inhoudt en voor wie of wat het is bedoeld.

GOOISEWEGZONE Blz. 93, 310 Blz. 192, 193

Voor de beoogde **ontwikkeling van de Gooisewegzone** is nog veel onzeker. Bij verlaging van de nu hooggelegen weg moet een alternatief worden gevonden voor de waterkerende functie, evenals voor de functie als vluchtroute bij calamiteiten. Ook is nog divers onderzoek nodig voor het eventuele doortrekken van een tramlijn 12. Wij wezen er al op dat oost/westverbindingen meer worden gemist, omdat er voor snelle noord-zuidverbindingen met de stad al 2 goede metrolijnen zijn. Zo is het Amstelstation al snel verbonden met station Bijlmer Arena. Ook zijn veel bewoners/gebruikers tevreden met de huidige corridorfunctie van de verbinding.

Zoals wij in het eigen visiestuk van Platform Gaasperdam Groen! aangaven biedt woningbouw langs de Gooiseweg op termijn mogelijk alternatieve kansen. Deze mogelijkheden dienen serieus te worden onderzocht, maar de plannen voor transformatie van een op talud gelegen stadssnelweg naar een stedelijke laan op maaiveldniveau en bouw van woningen met “voordeuren aan de dreef” zullen ook op veel bezwaren van omwonenden stuiten. Zij zullen nadrukkelijk bij de verdere planvorming moeten worden betrokken. Ook hier moet rekening worden gehouden met luchtvervuiling en verscherping van Europese regelgeving in verband ermee.

Hierna volgt nog een aantal opmerkingen over de inhoud van de Structuurvisie Amsterdam 2040, volgend. Soms wordt daardoor een bepaald onderwerp opnieuw genoemd. Maar vaker hebben wij juist dat onderwerp hier laten vervallen.

Samenvatting

Visie

RUIMTELIJKE INGEPEN Blz. 11

- De visie waarbij wordt gestreefd naar een intensiever gebruik van de kernstad, goede (OV)verbindingen met de regio en het koesteren van de landschappen kunnen wij globaal steunen. Wel is de omschrijving “de landschappen” erg algemeen.

INTENSIVERING GEBRUIK BESTAANDE STAD.

Nadrukkelijk worden bij het streefaantal van 70.000 woningen erbij voor de gehele stad de (voor een groot deel) in Zuidoost liggende locaties Gooiseweg/ Gaasperplas-zuid/ een overkluisde Gaasperdammerweg- Amstel III genoemd.

- Bij het aantal van 70.000 (“bouwopgave”) zetten wij nog steeds vraagtekens.** Is dit aantal, gezien de huidige economische situatie, de demografische ontwikkelingen van de bevolking en het intensiveren van de omzetting van onder meer leegstaande kantoren naar woningen inmiddels niet achterhaald, c.q. te hoog?
- Met de locatie “Gaasperplas-zuid” hebben wij om meerdere redenen het meeste moeite. Wij hebben dit al uitgebreid toegelicht. De opbrengst aan woningen, ten koste van natuurrecreatiegebied is volgens ons ook op andere manieren te verwerven, c.q. mogelijk in het geheel niet noodzakelijk. Een aantal fracties in stadsdeel Zuidoost gebruikt overigens sinds enige tijd het eufemistische Gein-Noord voor de mogelijke bouwlocatie. Dit is niet alleen verhullend, het is ook verwarrend, omdat de weg langs de noordkant van het Gein, Abcoude, al Gein-Noord heet!

Deel 1 a. Visie

Hoofdstuk 9 Groen en Water

9.1. STAD IN HET GROEN, STAD AAN HET WATER blz. 143

- De visie dat Amsterdammers groen en water om vele redenen harder dan ooit nodig hebben delen wij, evenals uw beschrijving van het belang van groen en water voor de Amsterdammers. **Het beeld in het citaat “Uit een (...) enquête naar de groenwensen van Amsterdammers bleek dat voor de helft van hen het groen in de buurt een belangrijke voorwaarde is bij het kiezen van de woonplek of de plek om een bedrijf te vestigen” is zeer herkenbaar.**

Toch geeft de gehele beschrijving ons enigszins de indruk van een impressie vanuit een bepaald gezichtspunt, die van een “witte binnenstadbewoner” (“*Wonen aan het water is “hip” en (...) voor veel mensen een way of life*”). *Naar een park ga je met een laptop en mobiele telefoon....* **Wij, wonend in een stadsdeel waarin mensen uit vele culturen en vele achtergronden samenleven, missen de aandacht voor andere manieren van recreëren, andere manieren van het groen in de omgeving gebruiken.**

- Het uitgangspunt dat het groen in de directe omgeving, de parken en stadsranden wel iets minder kan, vooral qua omvang, omdat het “ommeland” weidsheid en ruimte biedt voor allerlei recreatieve activiteiten, blijkt niet uit het gebruik van die gebieden zoals wij die in Zuidoost ervaren en zoals deze zeker ook geldt voor bepaalde andere stadsdelen.

Toelichting en suggesties

De direct nabije parken en groene stadsranden in stadsdeel Zuidoost voorzien in een grote behoefte. De iets verder weg gelegen vooral agrarische veenweiden en het Vechtplassengebied worden nog te weinig bezocht door de vele etnische groepen uit ons multiculturele stadsdeel. In de gebieden in het Groene Hart, de Scheggen en rondom de vele plassen en riviertjes wordt wel door duizenden recreanten uit heel Amsterdam én uit Zuidoost gerecreëerd, maar in verhouding weinig door Zuidoostbewoners. Zwemmen wordt wel veel en graag gedaan. Evenals wandelen en joggen.

Maar activiteiten met boten zijn veelal ook onbekend.

- Meer fietsroutes, fietspaden e.d. zijn voor deze groepen in onze visie niet de oplossing. Er bestaan al vele goede fietsverbindingen, maar deze groepen fietsen relatief weinig. Meer **fietsverhuurlocaties** en waar nodig **betere verbindingen** tussen fietspaden juichen wij toe.

- **Betere bewegwijzering en meer informatie onderweg**, - waar ben je hier, wat is hier te doen en te zien, hoe kom je naar...- is aan te bevelen.

- **Betere kleinschalige OV-verbindingen naar startlocaties** voor b.v. wandelingen zijn ook aan te bevelen.

- **Het stimuleren van meer speciale activiteiten** voor deze groeperingen **door b.v. natuur- en recreatieorganisaties** samen met b.v. welzijnorganisaties, zoals begeleide excursies, fiets-, vaar- en wandeltochten. Ook **samenwerking met het onderwijs** is hierbij mogelijk.

- Hoewel stadsdeel Zuidoost direct aansluit aan **het Groene Hart**, en een deel bij de Gaasperplas er zelfs als uitloper ervan wordt gezien, is er voor de bewoners van Zuidoost en die van geheel Amsterdam amper kennis en informatie over beschikbaar.

Wij stellen daarom voor om in Zuidoost, nabij de grens met het Groene Hart, een **Groene Hart informatiecentrum** in te richten. Naast steun van de overheid kan hiervoor sponsoring worden gezocht, bij bijvoorbeeld de ANWB, Goede Doelen loterijen enz. Samenhangend daarmee is speciale bewegwijzering, de uitgave van routekaarten enz. mogelijk.

Naast de vele culturele centra in de Bijlmer, en de ermee samenhangende evenementen, kan zo'n centrum een goed speerpunt zijn om ook Gaasperdam en zijn waardevolle groen op de kaart te zetten. **Gaasperdam dé groene wijk van Zuidoost!**

“De grote groen- en watergebieden om de stad bieden met hun weidsheid het noodzakelijke tegenwicht voor de steeds dichter bebouwde stad. Ze bieden de stedeling de ruimte om actief bezig te zijn. Je kunt er urenlang wandelen, fietsen, kanovaren of schaatsen. De stad en het ommeland vormen geen tegenstelling, maar een eenheid. Bij een dicht bebouwde stad met veel voorzieningen hoort een ommeland dat juist het omgekeerde biedt: weidsheid en ruimte om te bewegen.”

- 🌍 Hiermee zijn wij het eens, maar wel in relatie tot wat wij hierboven opmerkten. Ook is groen nabij en in de woonomgeving minstens zo essentieel. Het richtgetal van 75 m² uit de Nota Ruimte dat per inwoner nabij de woonomgeving beschikbaar zou moeten zijn, wordt vrijwel nergens gehaald. De vraag is of dit inderdaad op deze manier praktisch toepasbaar is door overheden, zie het onderzoek dat hiernaar is gedaan.² Hieruit blijkt onder meer dat er heel vaak een visie is, waarbij kwaliteit van groen wordt gewaardeerd, maar kwantiteit amper meer een rol speelt. Dus “hoe meer er wordt gebouwd, hoe beter voor de kwaliteit van het groen, de natuur!”. Citaat: “Ondanks de groeiende aandacht voor groen in de stedenbouw verdwijnt er nog steeds veel groen uit de stad en wordt er vaak onvoldoende groen aangelegd bij nieuwbouw. Met de huidige trend van een groeiende bevolking heeft dit tot gevolg dat er in de stad steeds minder groen per inwoner beschikbaar is. Doordat de ruimte in de bestaande bouw vaak beperkt is, liggen de grootste kansen voor het realiseren van meer groen bij nieuwbouw. Voor het groen in de bestaande bouw liggen de kansen vooral in het verhogen van de kwaliteit van dit groen, ofwel het realiseren van beter groen.”

- 🌍 Wat ons betreft: behoud zoveel mogelijk wat je hebt en verbeter waar je kunt!

Ontwerp Structuurvisie deel 2 ***Uitvoering naar stadsdelen en decennia***

3.3.4 Stadsdeel Zuidoost

Blz. 192 e.v.

Zie ook eerder in deze zienswijze gemaakte opmerkingen

ALGEMEEN

Opgaven.

De **bestaande OV/infrastructuur** biedt voldoende mogelijkheden tot uitbreiding en aanpassingen zonder grote investeringen.

- 🌍 De Noord-Zuid OV-verbindingen binnen Zuidoost zijn weliswaar voldoende, maar kleinschalige Oost-Westverbindingen zijn nog steeds onvoldoende. Met het oog op de toenemende vergrijzing is ook behoefte in de toekomst aan kleinschaliger van deur tot deur vervoer, opstapbusjes e.d. Dit is vooral belangrijk bij het tegengaan van de zogenoemde “snorders”; dit kan alleen als er ook alternatieven zijn.

---

² **Dwingend vergroenen?**

Onderzoek naar de toepassing van het richtgetal van 75m² groen per woning uit de Nota Ruimte en de relatie met de kwaliteit van het groen in de stad. Debbie Nuijten Afstudeerscriptie Sociaal-Ruimtelijke Analyse Februari 2008

- De OV-verbindingen met de dichtbij gelegen buurgemeenten, zoals Weesp, Abcoude, Ouderkerk aan de Amstel zijn op dit ook nog onvoldoende. Indien aanwezig bijvoorbeeld te weinig frequent.

Vernieuwing van de Bijlmermeer.

Hiertoe wordt ook gerekend **de transformatie van het Bijlmerpark tot hét stadspark van Zuidoost.**

Wij vinden ook dat de bewoners van de Bijlmer weer een goed park behoren te krijgen. Met de vernieuwing van de Bijlmermeer ging veel groen verloren. De opvatting dat dit park hét stadspark van Zuidoost moet worden zien wij echter als een enorme impertinentie. Het Bijlmerpark ontwikkelde zich in de loop van vele jaren tot een veelzijdig en ecologisch waardevol park, dat door vele bewoners uit Zuidoost werd gewaardeerd en om uiteenlopende redenen werd bezocht. Een aantal jaren geleden werd dit park bijna volledig kaalgeslagen ten behoeve van onder andere woningbouw. Hierbij zijn ondanks toezeggingen deze te sparen de aanwezige Reigerkolonies bijna volledig vernietigd. Holenbroeders, zoals spechten, vonden in de oudere bomen van het park goede broedmogelijkheden. Met de kap ging ook deze voorwaarde voor biologische diversiteit verloren. Het verdwijnen van de aanwezige, vaak bijzondere flora, paddenstoelen, insecten enz. noemen we maar niet eens. Wat hier is gebeurd is voor veel bewoners van Zuidoost het afschrikwekkende voorbeeld van wat ons mogelijk te wachten staat bij de Gaasperplas en in een deel van het Centraal Park Gaasperdam.

Voor de toekomst worden in het Bijlmerpark, naast (luxe) woningbouw aan de randen van het park ook diverse recreatieve voorzieningen gepland, waaronder kunstgrassportvelden. De pretentie om deze kunstmatige parodie op een park tot hét park van Zuidoost te benoemen gaat ons veel te ver. Zeker als dit ook nog blijkt opgenomen in de nieuwe Hoofdgroenstructuur, via een verbinding met het Centraal Park Gaasperdam en het Gaasperplaspark. Er gaat een flink aantal jaren overheen om een park de kans te geven tot een volwaardig, multifunctioneel en ecologisch interessant park uit te groeien.

- Wij adviseren het Bijlmerpark wel te handhaven in de HGS, om de verbinding te complementeren. Ook moet er het komende decennium nadrukkelijk aandacht zijn voor kwaliteitsverbetering.** Op zijn vroegst in 2020 kan opnieuw worden bekeken of het park de benaming “hét park van Zuidoost” waardig is.

Er is nu tegemoet gekomen aan het voorstel in de zienswijze van het WOG bij de vorige Structuurvisie Amsterdam om het **Gaasperplaspark** en het **Bijlmerpark** op te nemen in de HGS en te verbinden middels het **Centraal Park Gaasperdam**.

- Om het Bijlmerpark de kans te geven weer vergelijkbare kwaliteiten te ontwikkelen zal meer inzet nodig zijn en meer ruimte voor verschillende soorten groen beschikbaar moeten blijven. Wij stellen voor om zowel in het Bijlmerpark als het Centraal Park Gaasperdam mogelijkheden te onderzoeken voor door bewoners zelf te beheren buurtgroen, zoals nuts- en groentetuintjes en de aanleg van natuurspeeltuinen. Deze recreatieve elementen achten wij passend in de HGS. Het Centraal Park Gaasperdam bespraken wij al eerder. Het is positief dat dit park nu inderdaad is opgenomen in de HGS. De aanwezige kwaliteiten op het gebied van recreatieve voorzieningen en groen worden deels aangetast door geplande woningbouw en het mogelijk verlagen van de dreef. Het met woningen bebouwen van het daar aanwezige Afvalpunt en andere voorzieningen kan een goede transformatie zijn. Onduidelijk blijft echter waarheen de voorzieningen dan kunnen worden verplaatst. Zuidoost is al bijna volgebouwd! Ook blijft hier de eerder genoemde dreiging van aantasting van de Riethoek.

- Ten slotte wijzen wij het over een kam scheren van de drie genoemde parken tot één type ‘stadspark’, zie o.a. kaart blz. 242 Groentypen in de HGS, geheel**

af. Het gaat hier om parken met een uiteenlopende geschiedenis en ontwikkeling, waardoor elk park ook geheel eigen kwaliteiten heeft of mogelijk (weer) kan krijgen (Bijlmerpark). Het is daarom onjuist deze parken, waarvan het Bijlmerpark op dit moment amper bestaat, met een en dezelfde omschrijving te waarderen en benoemen.

Transformeren van de Gooiseweg naar een op het maaiveld gelegen stedelijke straat.

Blz. 192, 193

Zie de hierover al gemaakte opmerkingen.

Gaasperplas als ontwikkelingslocatie

ONTWIKKELINGSSTRATEGIE

Blz. 194

PROGRAMMA

Woningvoorraad

De berekening van het aantal woningen en de toelichting erop is nog onduidelijk en deels onzeker, evenals de berekening in Clusters. Wat wordt daarbij meegeteld?

Groen/Floriade Zuidoost

Een eventuele toekomstige nieuwe Floriade Zuidoost wordt beschouwd als een majeure investering in groen.

- 🌿 Een Floriade, hoe waardevol ook voor de aantrekkingskracht van Zuidoost en de bewoners zelf en de toekomstige inrichting van de overkapping van de Gaasperdammerweg, beschouwen wij **niet** als gelijkwaardige compensatie voor al verdwenen natuurgroen in het Bijlmerpark en groen dat mogelijk verdwijnt door de bouwplannen aan de zuidkant van de Gaasperplas en in het Centraal Park Gaasperdam. Ook moet worden afgewacht welk soort beplanting op de overkappingen mogelijk zal zijn, of er bepaalde restricties zijn enz.

Waterkwaliteit Gaasperplas

Hoewel er natuurlijk altijd verbeteringen mogelijk zijn, is de kwaliteit van de Gaasperplas over het algemeen goed. Dit wordt onderschreven in de nota Amsterdam Groene Wereldstad, blz. 28. Ook het stadsdeel schermt met dit verhaal om aanpak van de Gaasperplas te onderbouwen en rechtvaardigen. Overleg met Waternet en Groengebied Amstelland is nodig!

Hoofdstuk 4 Blz. 235

RUIMTELIJKE STRUCTUUR

4.1. Hoogbouw Blz. 235

***Buiten de ringweg* Blz. 238**

Gesteld wordt dat hoogbouw altijd al onderdeel was van het stedenbouwkundige vocabulaire in (de stadsuitbreidingen van) Zuidoost. Dit klopt voor delen van Zuidoost (Bijlmer en Amstel III). Grote delen van Zuidoost bestaan tegenwoordig echter uit laagbouw en middelhoogbouw tot maximaal 4 lagen (?) hoog. De tekst suggereert dat ook in deze delen solitaire torens tot 60 meter als bijvoorbeeld stedenbouwkundig accent goed inpasbaar zijn.

Wij vinden dit in de laagbouw en middelhoogbouwgebieden niet het geval. Beter is uit te gaan van het karakter van deze gebieden en hierbij in de vormgeving aan te sluiten.

Effecten op het omringende landschap, Hoewel wordt aangegeven dat bij hoogbouwinitiatieven -vanaf ca 60 m. hoogte- het effect op het omringende landschap, de groene scheggen, het beschermd stadsgezicht en andere waardevolle gebieden middels een HER in beeld moet worden gebracht wordt dit vrij gemakkelijk afgedaan "Solitaire gebouwen tot 60 meter zijn in de meeste gevallen goed inpasbaar". Niet voor niets maakten bijvoorbeeld gemeente en bewoners van Abcoude al vele malen bezwaar tegen de vanuit Zuidoost in hun blikveld oprukkende stad. De hoogbouw bij het AMC, het kantoren- en Arenagebied is inmiddels een feit en bepalend voor het stedelijk deel van Zuidoost..

- 🌍 **Naar onze mening moet één stadsgezicht in Zuidoost absoluut worden beschermd. Dit is het uitzicht vanaf de noordzijde van de Gaasperplas naar de zuidzijde.** Deze is nu vrij van bebouwing en dat is voor de groen- en ruimtebeleving van het Gaasperplas gebied van essentieel belang. Wij vinden dat aan de zuidzijde helemaal niet moet worden gebouwd. maar stellen nadrukkelijk dat het realiseren van hoogbouw aan de zuidzijde voor het Gaasperplasgebied het slechtst denkbare scenario is. De waarde van dit natuur- en recreatiegebied voor de rust, ruimte en natuurbeleving zoekende stedeling zal dan sterk verminderen. Het gevoel van, zoals we al aangaven, zich in een oase "ver van de stad" te bevinden, dat wordt opgeroepen door de weidse uitzichten vanaf o.a de noordzijde naar de zuidkant met zijn prachtige boscoullissen, verdwijnt daarmee.

Hoofdstuk 5 Blz. 241 **GROEN EN WATER**

5.1 Hoofdgroenstructuur

We kunnen ons vinden in de definitie van de Hoofdgroenstructuur en de ervoor genoemde functies. Wij hebben wel opmerkingen over de beoordeling van de inpasbaarheid van ontwikkelingen op basis van Groentypologieën Ook over deze groentypen hebben wij opmerkingen.

- 🌍 De procedure om de inpasbaarheid te toetsen door middel van een beoordeling van een Technische adviescommissie hoofdgroenstructuur (TAC) is, gezien de onafhankelijkheid van de commissie, in principe een goede werkwijze. Een negatieve ervaring heeft ons echter geleerd dat stadsdelen zich aan deze procedure kunnen onttrekken, door bepaalde ontwikkelingen bijvoorbeeld niet tijdig te melden. Hoewel ook stadsdeel Zuidoost nu een actueel vastgesteld bestemmingsplan voor Gaasperdam heeft, missen we nog steeds formele sancties als men zich bijvoorbeeld niet houdt aan die bestemmingsplannen of de TAC niet tijdig inschakelt.
- 🌍 Het TAC advies is niet bindend. Burgemeester en wethouders en de gemeenteraad nemen het advies van de TAC als een technisch gegeven mee in de afweging. Wij vinden dit te vrijblijvend, het advies kan al of niet worden overgenomen. Er moet duidelijkheid komen over wat er gebeurt als het advies bijvoorbeeld niet worden overgenomen. Is er dan een vorm van beroep mogelijk? Als dit voor de gemeente kennelijk al niet zo'n zwaarwegende zaak is, zullen de stadsdelen al helemaal niet onder de indruk zijn van een advies van de TAC....

Kaart voorgestelde Hoofdgroenstructuur (HGS) Blz. 242

- 🌍 De HGS voor de hele stad is versterkt, maar nog lang niet compleet. De verbinding van het Gaasperpark met het Centraal Park Gaasperdam met het Bijlmerpark is een goede ontwikkeling. Wel moet hierbij worden opgemerkt dat de bebouwing in het CPG dan zeker niet het natuurparkje De Riethoek mag aantasten. Ook is het Bijlmerpark niet meer vergelijkbaar met het oorspronkelijke park en zal het vele jaren duren voor het weer een aantal natuurkwaliteiten heeft.

- De handhaving van Volkstuinpark de 5 Slagen in de HGS ondersteunen en waarderen wij.
- Wij constateren dat een van de weinige, zo niet enige locatie waar de nu vigerende HGS door bebouwing wordt aangetast, de zuidkant van de Gaasperplas is. Bijgaand sturen wij u het door DRO zelf in 2008 gemaakte overzicht van de HGS toe op basis van de inventarisatie van de meest recente stadsdeelbestemmingsplannen,
- Vergeleken met het nieuwe voorstel is duidelijk zichtbaar, dat minstens de helft van het parkgebied door bebouwing zal verdwijnen. Elders beschreven wij al uitvoerig de gevolgen daarvan.

Kaart voorgestelde Groentypen Blz. 244

Zie hieronder opmerkingen over de indeling van de parken in Zuidoost.

Groentypen en criteria. Blz. 246

Naast specifieke groengebieden, als volkstuinparken, worden enkele typen parken benoemd; stadsparken, natuurparken, ruigtegebieden/struinnatuur. Per groentype zijn de richtlijnen voor inpasbaarheid apart uitgewerkt. Voor Stadsparken geldt: *een groene, park- tot tuinachtige omgeving in een stedelijke context. Specifieke voorzieningen voor diverse doelgroepen zijn aanwezig. Natuurlijke elementen en tuin- en landschapsarchitectonische kwaliteiten vormen bijzondere attracties.*

- Het aantal typen parken is dusdanig beperkt, dat onderscheid tussen uiteenlopende parken amper nog mogelijk is. Echte stedelijke parken als Vondelpark en Oosterpark zijn volstrekt anders van uiterlijk, geschiedenis, aard en gebruik dan bijvoorbeeld het park rondom de Gaasperplas. Het leidt ook tot de mogelijkheid de parken qua beheer en bestemming gemakkelijker tot een globaal gelijkvormige eenheidsworst om te vormen.
- Wij zijn het daarom oneens met de herziene betiteling van (bijna) alle parken van Zuidoost, tot “stadspark”. De parken hebben allen een andere geschiedenis en karakter. Het (toekomstig) Bijlmerpark en het Centraal Park Gaasperdam kunnen wat ons betreft als stadsparken worden beschouwd. Met uitzondering daar van het fraaie natuurgebiedje De Riethoek, dat ook apart en terecht is opgenomen als Natuurpark. De Bijlmerweide en het park rondom de Gaasperplas worden gekenmerkt door heel uiteenlopende typen groen. Het noordelijk deel van het Gaasperplaspark kan ingedeeld worden als stadspark. Dit is qua historie (voormalig Floriadeterrein) en uiterlijk ook het meest terecht. Andere delen van beide parken worden veel meer gekenmerkt door de criteria voor een Natuurpark.: *Contrast met de stedelijke omgeving: het beleven van een rustige, groene omgeving met inheemse begroeiing en bijzondere diersoorten. Op loop- of fietsafstand van de woning.* Die delen zijn bijvoorbeeld minstens van vergelijkbare kwaliteit als het hier genoemde voorbeeld De Hoge Dijk. Ook de Gaasperzoom is ingedeeld als “natuurpark”. Dit deels ruige stadsrandgebied, waardoor de EHS “De Groene Natuurboog” loopt, heeft een andere en jongere geschiedenis dan het Gaasperplaspark en heeft zeker waardevolle landschapselementen met bijbehorende flora en fauna. Maar delen van het zuidelijke Gaasperplaspark en de Bijlmerweide zijn ecologisch minstens zo waardevol en afwisselend!
- Wij bepleiten daarom voor het of toevoegen van één of twee extra park-typen om de verschillende parken beter te kunnen onderscheiden óf het (op basis van eventueel aanvullend onderzoek) nauwkeuriger onderscheiden van delen in de genoemde parken met de betiteling stadspark, natuurpark of eventueel ruigtegebied.**